

بسمه تعالی

حضرات آیات فقهاء محترم شورای نگهبان دامت برکاتهم

(۱) در مورد تبصره ماده ۲۹۹ قانون مجازات اسلامی بعرض میرساند :

مدرك فتوى به تغليظ ديه در شهر حرام و بلد حرام به ديه و ثلث ديه رواياتى است كه صاحب جواهر رآه آنها را نقل نموده است و مورد اين روايات قتل در ماه حرام يا بلد حرام است و شامل جنايت بر اطراف نميشود . لذا در بين علما شيعه كسى قائل به تغليظ در اطراف نشده است . و نيز اطلاق اين روايات شامل مواردى كه بين قاتل و مقتول قرابۀ و يا محرمية باشد ميشود . و حكم تغليظ در اين موارد ثابت است . و همچگونه مقيدى هم وارد نشده . لذا احدى از علماء شيعه قائل به تقبيد و تخصيص نشده اند بلى در بين علماء عامه دو فتوى موجود است . يكي الحاق جنايت بر اطراف در شهر حرام و يا بلد حرام را به قتل در آنها در تغليظ . دوم اينكه وجود قرابۀ بين قاتل و مقتول را موجب تغليظ ديه دانسته اند و لو در غير شهر حرام يا بلد حرام باشد .

در كشف اللستام ميفرمايد - و زاد العامة للتغليظ القرابۀ بين القاتل و المقتول و فى اشتراط - المحرمية لهم و جهان : و در بداية المجتهد ج - ۲ ص ۴۱۸ هر دو فتوى را نسبت به شافعى داده است .

علماء شيعه بعضى اصل حكم به تغليظ را بيان نموده و از آن گذشته اند و اصلاً معترض دو فتوى عامه ذكر نديده اند . لكن مرحوم محقق در شرايع براى دفع فتوى اول فرموده - و لا نعرف التغليظ فى الاطراف .

در مسالك شهيد ميفرمايد - و نثبه بقوله و لا يعرف التغليظ فى الاطراف على خلاف بعض العامة حيث الحقها بالنفس فى ذلك و لا دليل عليه عندنا و لا قائل من اصحابنا .

در جواهر به دنبال فرمايش مرحوم محقق در مقام دفع فتوى دوم ميفرمايد - و لا فى الاقارب ^{قتل} للاسبيل و عدم الدليل . كه معلوم است در مقام رد فتوى دوستى است كه عامه دارند . و ميفرمايد - تغليظ

تاریخ

شماره

پیوست

ص ۲

در قتل اقارب نیست . یعنی قتل اقارب موجب تغلیظ نمیشود چون دلیل ندارد و اصل هم
عدم تغلیظ است .

حضرت امام رضوان ۰۰۰۱ تعالی علیه نیز تبعاً للمحقق و صاحب الجواهر در ذیل مسئله تغلیظ
بفرماید ، لا تغلیظ فی الاطراف و لا فی قتل الاقارب که معلوم است در مقام رد همان دو -
فتوی عامه است نه اینکه بخواهد بفرماید تغلیظ در شهر حرام یا بلد حرام در مورد قتل اقارب
نیست .

بنابر این تبصره ۲۹۹ که ظهور در این معنی دارد باید تفسیر و یا حذف شود .

مرتضی مقتدائی

رئیس دیوان عالی کشور

مهرتقدائی
۷۱، ۵، ۲